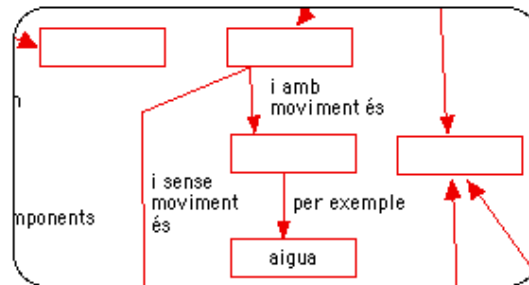
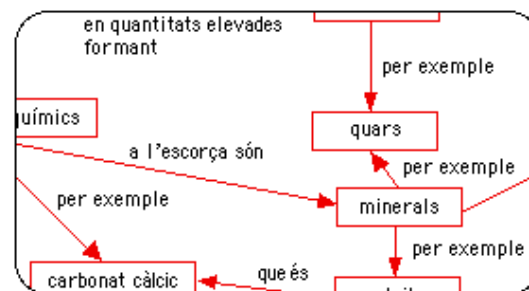

Mapes conceptuais: exemple d'una seqüència didàctica d'introducció

1) Com a activitat inicial de la unitat didàctica <<La matèria mineral>> es va presentar a l'alumnat un mapa conceptual incomplet, amb molts conceptes que els estudiants ja coneixien i que ja haurien assimilats i incorporats en cursos anteriors. En aquest mapa conceptual, doncs, hi havia molts espais en blanc que van haver d'omplir a partir dels seus propis coneixements.

2) En cap moment es va parlar a classe de <<mapes conceptuais>>, només se'ls hi va dir que es tractava d'un esquema amb els continguts del primer apartat del tema segons la programació del crèdit de ciències naturals que estaven seguint.

3) També se'ls hi va comunicar que la finalitat d'aquella activitat era que cada estudiant fos conscient dels seus conceptes sobre la matèria en general, ja que per estudiar la matèria mineral era necessari que tothom tingués ben clars un conjunt de conceptes elementals de química que servien de fonaments dels nous continguts de mineralogia. L'esquema que se'ls hi proporcionava, un cop completat i corregit entre tots, havia de servir per a aquesta tasca i, per aquest motiu, calia aprendre a llegir-lo.

- o **3.1)** En primer lloc, s'indicà als estudiants que en l'esquema hi havia conceptes (les paraules emmarcades) i relacions o connexions entre conceptes.
- o **3.2)** En segon lloc, que amb dos conceptes (en alguns casos havien de ser tres o quatre, o més) i la corresponent relació es podia redactar una frase senzilla.
- o **3.3)** En tercer lloc, se'ls demanà que transformessin el <<mapa>> en un text, construint totes les frases a partir de les connexions de <<l'esquema>>. Aquest text es va fer servir a classe per al comentari i l'explicació d'aquells conceptes de l'apartat que no estaven prou clars.
De fet, en la seva primera activitat amb mapes conceptuais, els estudiants només van ser conscients de que treballaven amb un esquema que els hi era útil per ampliar o ordenar els seus coneixements sobre <<la matèria>>.

4) En una nova fase (aproximadament al cap d'una setmana) i després d'estudiar el segon apartat de la unitat didàctica (Els minerals i la seva classificació) com a activitat d'estructuració se'ls proposà l'activitat següent:

- o **4.1)** En aquesta activitat es mencionà per primera vegada el terme <<mapa conceptual>> (està escrit en la capçalera dels fulls d'activitats). Durant una primera part de la classe se'ls demanà que fessin tres llistes amb els conceptes: una amb noms de minerals, una segona amb els noms d'elements químics i la tercera, amb

les paraules que indiquen grups de substàncies químiques.

- **4.2)** A continuació se'ls proposà que establissin correspondències entre conceptes de les llistes, de manera que poguessin amb més facilitat deduir relacions per incorporar al corresponent mapa.
- **4.3)** Al final de la classe se'ls entregà un [mapa conceptual complet](#) i se'ls demanà que el comparaessin amb el seu i comptessin els conceptes i les relacions coincidents en els dos mapes.
- **4.4)** Aquesta fase de treball amb mapes conceptuais acabà amb la conversió del mapa corresponent en paràgraf, un text de síntesi que va ser incorporat a la llibreta d'apunts.

5) Finalment, al cap d'una setmana es va proposar una activitat de revisió de les dues unitats anteriors que consistia en l'elaboració d'un mapa conceptual a partir d'una llista de conceptes que se'ls hi adjuntava i que havien d'ampliar. Amb aquesta nova activitat es va pretendre descontextualitzar els mapes conceptuais de la matèria mineral i donar als estudiants una visió més amplia dels mapes conceptuais, com una eina de treball personal a mesura que van adquirint l'habilitat de confeccionar-los.

[inici pàgina](#)

tornar a les [propostes didàctiques](#)

tornar a la [relació](#) de mapes conceptuais

tornar a la [pàgina](#) principal

Podeu contactar amb nosaltres a: editor@cienciasnaturals.com